

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

**Методичні рекомендації
для виконання самостійної та індивідуальної роботи
здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»**

*галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»*

**Біла Церква
2020**

УДК 336.71.01(07)

Розглянуто й рекомендовано до друку
й практичного використання
науково-методичною комісією БНАУ
(Протокол № 4 від 09.12.2020 р.)

Укладач: **Зубченко В.В.**, канд. екон. наук.

Вступ до спеціальності: методичні рекомендації для виконання самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / укладач В.В. Зубченко. Біла Церква: БНАУ, 2020. 36 с.

Методичні рекомендації призначені для надання допомоги здобувачам вищої освіти під час виконання самостійної та індивідуальної роботи з дисципліни «Вступ до спеціальності». Вони містять короткий зміст дисципліни, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, питання модульного та підсумкового контролю, тематику й вимоги до виконання та оформлення індивідуальних навчально-дослідних завдань, доповідей, есе, презентацій; запропонована необхідна література, визначені засоби діагностики успішності навчання, критерії оцінювання.

Методичні рекомендації сприятимуть якісній підготовці та формуванню фахових компетентностей здобувачів вищої освіти економічного профілю в умовах сьогодення.

Рецензент: **Паска І.М.**, д-р екон. наук, професор кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки

ЗМІСТ

1. МЕТА Й ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	
«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ».....	4
2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ».....	6
3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
3.1. Теми лекцій.....	7
3.2. Теми для самостійної роботи.....	11
3.3. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань.....	12
3.4. Орієнтовна тематика доповідей.....	14
3.5. Орієнтовна тематика презентацій.....	15
3.6. Орієнтовна тематика есе.....	17
4. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ.....	20
5. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	24
5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ПОРЯДОК РОЗРАХУНКУ БАЛІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ».....	27
6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	30
ДОДАТКИ.....	33

1. МЕТА Й ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

Мета вивчення дисципліни. Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» є невід’ємною складовою комплексної підготовки фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», оскільки спрямована на формування у здобувачів системи знань про сутність і зміст майбутньої спеціальності, організацію освітнього процесу, здатності розуміння специфіки професійної підготовки фахівців в сфері фінансів, банківської справи та страхування з урахуванням світових освітніх тенденцій.

Мета навчальної дисципліни. Метою курсу «Вступ до спеціальності» є формування у здобувачів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» системи знань про сутність і зміст спеціальності, організацію освітнього процесу, здатності розуміння специфіки професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування з урахуванням світових освітніх тенденцій; оволодіння базовими знаннями щодо сутності фінансово-економічної освіти, її ролі та призначення в забезпеченні сталого економічного розвитку України.

Предметом вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» є вивчення загальних базових понять, основних властивостей та структурних елементів фінансового середовища для забезпечення ґрунтовної теоретичної й практичної підготовки щодо фінансової та економічної грамотності здобувачів спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

Об’єктом дослідження є проблеми щодо комплексної підготовки фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

Завдання вивчення дисципліни. У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має одержати необхідні знання про сутність і зміст спеціальності, організацію освітнього процесу в ЗВО, специфіку професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування з урахуванням світових освітніх тенденцій, зокрема, він повинен вміти:

- підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку в сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- визначати ключові компетенції, необхідні для працевлаштування та планувати можливості особистого професійного й кар’єрного розвитку;
- демонструвати базові навички самостійної роботи, гнучкого мислення;
- застосовувати набуті знання для подальшого успішного оволодіння іншими фінансовими дисциплінами;
- розуміти специфіку професійної діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування, вимоги до фахівців за спеціальністю, що зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави;

- визначати досягнення та ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця та значення фахівця з фінансів, банківської справи та страхування у ньому;
- усвідомлювати соціальну значущість майбутньої професії, використовувати різні види та форми рухової активності, слідувати принципам здорового способу життя;
- застосовувати отримані знання в різних видах своєї професійної діяльності.

Завдання лекційних занять. Мета лекційних занять полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти із системою знань про сутність і зміст спеціальності, організацією освітнього процесу в ЗВО, специфікою професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування з урахуванням світових освітніх тенденцій, базовими знаннями щодо сутності фінансово-економічної освіти, її ролі та призначення в забезпеченні сталого економічного розвитку України.

Загалом мета проведення лекцій полягає у:

- викладенні загальних базових понять, основних властивостей та структурних елементів фінансового середовища для забезпечення ґрунтовної теоретичної й практичної підготовки щодо фінансової та економічної грамотності здобувачів спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»;
- формування у здобувачів освіти цілісної системи теоретичних знань з курсу «Вступ до спеціальності», зокрема щодо сутності й змісту майбутньої спеціальності, специфіки професійної підготовки фахівців в сфері фінансів, банківської справи та страхування з урахуванням світових освітніх тенденцій.

Завдання самостійної роботи. Самостійна робота здобувачів вищої освіти – це один із основних компонентів навчального процесу, спрямований на підготовку висококваліфікованого фахівця з нестандартним, творчим підходом до вирішення нагальних проблем із використанням накопиченої в процесі навчання інформації.

Основними завданнями самостійної роботи з дисципліни «Вступ до спеціальності» є стимулювання пізнавальної діяльності здобувачів; поглиблення ними знань, набутих під час лекційних занять; опанування вміннями збирати, аналізувати й обробляти статистичні дані та науково-аналітичні матеріали з метою розв'язання актуальних проблем, пов'язаних з професійною діяльністю у сфері фінансів, банківської справи та страхування; формування здатності критично мислити та генерувати нові ідеї, а також вироблення навичок належної презентації цих ідей за допомогою сучасних технічних засобів.

Основними формами самостійної є вивчення додаткової літератури, самостійне опрацювання проблемних питань, підготовка доповідей, есе, презентацій, командних та групових проектів та виступів із визначеної викладачем проблематики, написання індивідуально-дослідних робіт у формі дослідження. Результати самостійної роботи подаються у письмовій формі (дослідження, есе, презентація, доповідь) та виносяться на публічний захист з використанням сучасних технічних засобів.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

Змістовий модуль 1. Система вищої освіти підготовки фахівців спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» в Україні

Тема 1.1. Європейський простір вищої освіти. Основні освітні тренди.

Тема 1.2. Організаційні засади функціонування системи вищої освіти в Україні. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система організації навчального процесу (ECTS) в Україні.

Тема 1.3. Забезпечення якості освіти на основі Європейських стандартів.

Тема 1.4. Місце Білоцерківського НАУ в системі вищої освіти України.

Тема 1.5. Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в Білоцерківському НАУ.

Тема 1.6. Організація освітнього процесу в Білоцерківському НАУ.

Тема 1.7. Роль випускової кафедри фінансів, банківської справи та страхування у підготовці фахівців спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Тема 1.8. Студентське самоврядування в Білоцерківському НАУ.

Змістовий модуль 2. Особливості освітнього процесу та працевлаштування фахівців спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Тема 2.1. Обов'язкові компоненти освітньої програми у фаховій підготовці здобувачів вищої освіти.

Тема 2.2. Вибіркові компоненти освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування».

Тема 2.3. Місце фахівця спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» на ринку праці.

Тема 2.4. Підприємство та підприємництво як сфера професійної діяльності.

Тема 2.5. Фінансові установи й організації вищої державної влади й органів місцевого самоврядування.

Тема 2.6. Особливості функціонування в Україні установ банківської сфери та небанківських фінансово-кредитних установ.

Тема 2.7. Страхова галузь як об'єкт професійних інтересів.

Тема 2.8. Інші об'єкти професійного працевлаштування.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Теми лекцій

Змістовий модуль 1

Система вищої освіти підготовки фахівців спеціальності 072 «фінанси, банківська справа та страхування»

Тема 1.1. Європейський простір вищої освіти. Основні освітні тренди

Мета, цілі, функції, члени Європейського простору вищої освіти. Тенденції у структурі світової вищої освіти. Освіта упродовж життя як один із трендів розвитку сучасної освіти. Семантичне поле поняття «освіта упродовж життя». Історія розвитку концепції неперервної освіти. Характеристика концепції освіти упродовж життя. Болонський процес як засіб демократизації вищої освіти країн Європи. Причини і передумови Болонського процесу. Основні принципи реформування Європейського простору вищої освіти. Етапи становлення та розвитку Болонського процесу. Гармонізація архітектури системи європейської вищої освіти в основних документах Болонського процесу.

Тема 1.2. Організаційні засади функціонування системи вищої освіти в Україні. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система організації навчального процесу (ECTS) в Україні

Система вищої освіти України. Етапи становлення та розвитку вищої освіти в Україні. Система вищої освіти на сучасному етапі: управління, напрями модернізації, система забезпечення якості, інтеграція у міжнародний простір. Автономія закладів вищої освіти. Формування механізмів співпраці закладів вищої освіти та бізнесу. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Особливості впровадження Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) в Україні та базові умови її використання: шкала оцінювання, види та форми контролю.

Тема 1.3. Забезпечення якості освіти на основі Європейських стандартів

Концептуальні засади модернізації вищої освіти України. Європейська політика та європейські моделі забезпечення якості вищої освіти. Європейські стандарти і рекомендації щодо внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні. Академічна доброчесність.

Тема 1.4. Місце Білоцерківського НАУ в системі вищої освіти України

Види та типи закладів вищої освіти в Україні, їх основні завдання. Місце Білоцерківського НАУ в системі вищої освіти України як осередку підготовки кадрів.

Тема 1.5. Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в Білоцерківському НАУ

Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти. Методики підготовки кваліфікованих фахівців. Структура освітньої діяльності в Україні: рівні, ступені, кваліфікаційні складові. Характеристика різних рівнів і ступенів підготовки фахівців. Атестація здобувачів вищої освіти.

Тема 1.6. Організація освітнього процесу в Білоцерківському НАУ

Сутність освітнього процесу та особливості його перебігу в Білоцерківському НАУ. Організація та учасники навчального процесу в Білоцерківському НАУ. Функції навчальних структурних підрозділів університету: факультет, кафедра. Індивідуалізація навчального процесу. Форми та методи навчання й організації освітнього процесу в Білоцерківському НАУ. Необхідність практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Тема 1.7. Роль випускової кафедри фінансів, банківської справи та страхування у підготовці фахівців спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Форми та види освітньої діяльності кафедри фінансів, банківської справи та страхування Білоцерківського НАУ та їх характеристика. Навчальні плани спеціальності: дисципліни, послідовність вивчення та обсяг відведених годин. Організація навчальної та самостійної роботи студентів на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування Білоцерківського НАУ. Організація науково-дослідної роботи студентів на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування Білоцерківського НАУ та її місце у професійній підготовці фахівців. Робота з навчальною та науковою літературою. Джерела інформації: основні, суміжні, допоміжні. Наукова бібліотека університету, електронні ресурси, їх місце в освітньому процесі.

Тема 1.8. Студентське самоврядування в Білоцерківському НАУ

Права та обов'язки студента Білоцерківського НАУ. Студентське самоврядування в Білоцерківському НАУ. Організаційна структура, мета, завдання та напрями діяльності органів студентського самоврядування. Позанавчальна діяльність здобувачів вищої освіти. Культурно-виховне та спортивне виховання здобувачів вищої освіти Білоцерківського НАУ. Основні принципи забезпечення здорового способу життя.

Змістовий модуль 2

Особливості освітнього процесу та працевлаштування фахівців спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Тема 2.1. Обов'язкові компоненти освітньої програми у фаховій підготовці здобувачів вищої освіти

Характеристика освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування». Вимоги МОН до фахівця першого рівня вищої освіти (бакалавр) зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування». Обов'язкові компоненти освітньої програми.

Тема 2.2. Вибіркові компоненти освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»

Вибіркові дисципліни як індикатор індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. Порядок формування здобувачами вибіркової частини навчального плану. Характеристика вибірових навчальних дисциплін освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування». Здійснення студентами вибору навчальних дисциплін та організація їх вивчення.

Тема 2.3. Місце фахівця спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» на ринку праці

Кваліфікаційні характеристики випускників спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Вимоги роботодавців до фахівців з фінансів, банківської справи та страхування. Права й обов'язки працівників сфери фінансів, банківської справи та страхування. Сфери працевлаштування та професійна етика.

Тема 2.4. Підприємство та підприємництво як сфера професійної діяльності

Поняття підприємства як організаційно відокремленої та економічно самостійної ланки виробничої сфери. Організаційно-правові форми підприємства, їх класифікація. Типи та види організаційних структур підприємства. Підприємництво як особливий вид діяльності та самозайнятості.

Тема 2.5. Фінансові установи й організації вищої державної влади й органів місцевого самоврядування

Сутність, необхідність і функції фінансів. Значення та роль фінансів у суспільстві. Рівні та органи державної влади та органів місцевого самоврядування. Профільні міністерства, відомства, служби. Фінансові підрозділи органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Вимоги до працівників фінансових структур державного та місцевого рівня.

Тема 2.6. Особливості функціонування в Україні установ банківської сфери та небанківських фінансово-кредитних установ

Сутність банківської діяльності. Витоки виникнення. Функції банків. Становлення банківської системи України. Банківська система: суть та місце в фінансово-економічній системі країни. Види банківських установ, основи їх діяльності. Небанківські фінансово-кредитні установи. Вимоги до працівників банківських установ і небанківських фінансово-кредитних інститутів.

Тема 2.7. Страхова галузь як об'єкт професійних інтересів

Сутність, принципи, роль та функції страхування. Страхування як перспективна сфера фінансової діяльності. Види страхування та його принципи. Страховий ринок та його складові. Види та типи страхових організацій. Органи загальнообов'язкового державного страхування та недержавні страхові фонди. Вимоги до фахівців страхової сфери.

Тема 2.8. Інші об'єкти професійного працевлаштування

Фондові та валютні біржі: особливості роботи та професійні вимоги до фахівців. Інвестиційні та трастові фонди, брокерські, аудиторські та колекторські контори. Органи податкової та митної служб.

3.2. Теми для самостійної роботи

Змістовий модуль 1

Система вищої освіти підготовки фахівців спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» в Україні

Тема 1.1. Формування системи вищої освіти в провідних країнах світу та їх характеристика (вища освіта Іспанії, Італії, Німеччини, Польщі, Великобританії, Франції, США та ін.). Характеристика документів Болонського процесу.

Тема 1.2. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність у закладах вищої освіти України.

Тема 1.3. Досвід провідних країн світу щодо забезпечення якості вищої освіти. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: мета, завдання, принципи діяльності.

Тема 1.4. Міжнародні та вітчизняні університетські рейтинги.

Тема 1.5. Студентоцентрований підхід в системі вищої освіти: переваги та недоліки.

Тема 1.6. Путівник студента Білоцерківського НАУ.

Тема 1.7. Академічна доброчесність. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності в Білоцерківському НАУ.

Тема 1.8. Положення про студентське самоврядування в Білоцерківському НАУ: основні напрямки діяльності та організаційні засади.

Змістовий модуль 2.

Особливості освітнього процесу та працевлаштування фахівців спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Тема 2.1. Положення про освітні програми в Білоцерківському національному аграрному університеті.

Тема 2.2. Положення про вибіркові навчальні дисципліни у Білоцерківському національному аграрному університеті.

Тема 2.3. Фінансова грамотність та її значення для досягнення успіху. Медіаграмотність сучасного фінансиста.

Тема 2.4. Фінансове підприємництво як вид підприємницької діяльності.

Тема 2.5. Фінансова складова діяльності державних органів влади. Діяльність фінансових установ органів місцевого самоврядування.

Тема 2.6. Напрями розвитку банківської діяльності в Україні.

Тема 2.7. Напрями та перспективи розвитку страхового сектору України.

Тема 2.8. Перспективні сфери працевлаштування фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» в сучасних умовах.

3.3. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Підготуйте есе на тему: «Система вищої освіти України та .... (оберіть будь-яку країну на вибір)». Порівняйте системи вищої освіти України й обраної Вами країни, назвіть спільне й відмінності, висновки обґрунтуйте.
2. Підготуйте есе на тему: «Чи потрібна сьогодні вища освіта?» або «Навіщо мені вища освіта?», в якому обґрунтуйте Ваше бачення досліджуваної проблеми.
3. Підготуйте есе на тему: «Забезпечення якості вищої освіти: досвід України та .... (оберіть будь-яку країну на вибір)». Порівняйте механізм забезпечення якості вищої освіти України й обраної Вами країни, назвіть спільне й відмінності, висновки обґрунтуйте.
4. Проаналізуйте діяльність Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та підготуйте есе на тему: «НАЗЯВО: виклики та перспективи». Обґрунтуйте Ваше бачення досліджуваної проблеми.
5. Підготуйте дослідження на тему: «Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність Білоцерківського НАУ».
6. Проаналізуйте українські й міжнародні рейтинги закладів вищої освіти в 2019/2020 рр. Сформууйте перелік закладів вищої освіти, які посіли найвищі місця. Яке місце у цих рейтингах посідає Білоцерківський НАУ? Зробіть висновки та надайте Ваші пропозиції щодо підвищення позицій університету в цих рейтингах.
7. Проаналізуйте питання забезпечення студентоцентрованого підходу в системі вищої освіти України та провідних країн світу. Порівняйте особливості організації та проведення студентоцентрованого навчання України й обраної Вами країни, назвіть спільне й відмінності, висновки обґрунтуйте. Відповідь обґрунтуйте у формі есе.
8. Підготуйте есе на тему: «Студентоцентрована система навчання: переваги та недоліки». Обґрунтуйте власну думку щодо студентоцентрованого підходу в системі вищої освіти України.
9. Підготуйте презентацію на тему: «Моє бачення здорового способу життя», в якій продемонструйте Ваші принципи формування та забезпечення здорового способу життя.
10. Оберіть для дослідження будь-який заклад вищої освіти України. На офіційному вебсайті закладу відшукайте освітню програму за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Проаналізуйте обов'язкові компоненти освітньої програми Білоцерківського НАУ й досліджуваного Вами ЗВО, назвіть спільне й відмінності. Відповідь представте у формі порівняльної таблиці. Надайте пропозиції щодо переліку обов'язкових навчальних дисциплін, які, на Вашу думку, слід вивчати за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».
11. Оберіть для дослідження будь-який заклад вищої освіти України. На офіційному вебсайті закладу відшукайте освітню програму за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

- Проаналізуйте вибіркові компоненти освітньої програми Білоцерківського НАУ й досліджуваного Вами ЗВО, назвіть спільне й відмінності. Відповідь представте у формі порівняльної таблиці. Надайте пропозиції щодо переліку вибіркових навчальних дисциплін, які Ви хотіли б вивчати за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».
12. Підготуйте есе на тему: «Чому я обрав (ла) спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування?», у якому обґрунтуйте актуальність і практичне значення підготовки фахівців зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».
  13. Підготуйте есе на тему: «Я – майбутній фінансист», в якому розкрийте Ваше бачення майбутньої професії.
  14. Підготуйте презентацію на тему: «Видатні фінансисти: минуле і сьогодення», обґрунтуйте головні правила успішних особистостей.
  15. Підготуйте есе (презентацію) на тему: «Книжка за фахом, яку я рекомендую прочитати», обґрунтуйте свій вибір.
  16. Підготуйте есе (презентацію) на тему: «Фільм, що надихнув мене до навчання за обраною спеціальністю», обґрунтуйте свій вибір.
  17. Підготуйте есе на тему: «Що таке фінансова грамотність і навіщо вона потрібна?» або «Фінансова грамотність та її значення для досягнення успіху», в якому обґрунтуйте значення фінансової грамотності для майбутнього фахівця в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
  18. Підготуйте есе на тему: «Що таке медіаграмотність і чому вона важлива саме для мене?» або «Медіаграмотність у соціальних мережах», в якому обґрунтуйте значення медіаграмотності для майбутнього фахівця в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
  19. Підготуйте найцікавіші фейки 2020/2021 року (ролик, реклама тощо), скориставшись мережею Інтернет. Результати дослідження представте у формі презентації.
  20. Підготуйте есе на тему: «Ділова етика фінансиста» або «Особливості професійної діяльності фінансиста», в якому обґрунтуйте значення етики ділових відносин, ділового спілкування, ділових зустрічей та переговорів, особливості іміджу фінансиста та його ділову атрибутику.
  21. Підготуйте есе на тему: «Фінансове підприємництво як вид підприємницької діяльності», в якому обґрунтуйте особливості підприємницької діяльності у фінансовій сфері, наведіть приклади.
  22. Проаналізуйте наукову літературу та підготуйте 20-25 визначень дефініції «фінанси» з різних наукових джерел (підручників, посібників тощо), обов'язково зазначивши автора чи джерело кожного визначення.
  23. Підготуйте самостійно фінансовий кросворд із 20-25 слів, використовуючи відомі Вам визначення фінансових категорій.
  24. Проаналізуйте сучасний стан банківської системи України. Підготуйте рейтинг банків за 2020/2021 р. за будь-якою ознакою (прибутковості, стійкості, надійності тощо). Дослідження слід підготувати презентабельно, оформити у вигляді таблиці, рисунку, схеми, діаграми тощо та представити у формі презентації.

25. Підготуйте дослідження про діяльність одного з комерційних банків України за 2020 рік на Ваш вибір. Результати дослідження представте у формі презентації.
26. Проаналізуйте сучасний стан страхового ринку України. Підготуйте рейтинг страхових компаній за 2020/2021 р. за будь-якою ознакою (надійності, прибутковості, стійкості тощо). Дослідження слід підготувати презентабельно, оформити у вигляді таблиці, рисунку, схеми, діаграми тощо та представити у формі презентації.
27. Підготуйте дослідження про діяльність однієї з страхових компаній України за 2020 рік на Ваш вибір. Результати дослідження представте у формі презентації.
28. Підготуйте есе на тему: «Місце фахівців фінансової сфери на регіональному, вітчизняному та зарубіжному ринках праці», в якому обґрунтуйте перспективні сфери працевлаштування випускників спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

3.4. Орієнтовна тематика доповідей

1. Формування системи вищої освіти в провідних країнах світу.
2. Болонський процес в системі вищої освіти країн Європи: інтеграція і демократизація європейської вищої освіти.
3. Болонська декларація в українській системі освіти.
4. Система вищої освіти України.
5. Інтеграція освіти і науки України у європейський простір.
6. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність у закладах вищої освіти України.
7. Досвід провідних країн світу щодо забезпечення якості вищої освіти.
8. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності в українських університетах.
9. Студентоцентрований підхід в системі вищої освіти України.
10. Основні напрямки діяльності та організаційні засади студентського самоврядування у закладах вищої освіти України.
11. Актуальність і практичне значення підготовки фахівців зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».
12. Наукові школи фінансового спрямування і їх розвиток в українських університетах
13. Моє бачення майбутньої професії фінансиста.
14. Фінансова грамотність та її значення для досягнення успіху.
15. Медіаграмотність сучасного фінансиста.
16. Організаційно-правові форми підприємництва в Україні.
17. Підприємництво як особливий вид господарської діяльності.
18. Виникнення і розвиток фінансів.
19. Значення фінансів для суспільства.
20. Централізовані і децентралізовані фінансові ресурси.
21. Складові фінансової системи України.
22. Система управління фінансами в Україні.

23. Становлення та розвиток фінансової системи України.
24. Сучасні проблеми розвитку фінансової системи України та шляхи її вдосконалення.
25. Фінансовий ринок і його роль у ринковій економіці.
26. Економічне значення бюджету та його роль у суспільстві.
27. Бюджетна система України та зарубіжних країн.
28. Прозорість бюджету як запорука розвитку демократії в Україні.
29. Фінансова складова діяльності державних органів влади.
30. Діяльність фінансових установ органів місцевого самоврядування.
31. Банківська система України та основні напрями її розвитку.
32. Сучасна банківська система України.
33. Напрями розвитку банківської діяльності в Україні.
34. Основні функції та операції Національного банку України.
35. Банки як провідна ланка банківської системи.
36. Формування та розвиток комерційних банків в Україні.
37. Банківські послуги як перспективне джерело зростання доходів комерційних банків.
38. Напрями та перспективи розвитку страхового сектору України.
39. Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва.
40. Особливості фінансових відносин у сфері страхування.
41. Діяльність страхових компаній України.
42. Особливості діяльності компаній зі страхування життя.
43. Особисте страхування, його сутність і значення в забезпеченні соціального захисту громадян.
44. Сучасні тенденції ринку працевлаштування фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».
45. Перспективні сфери працевлаштування фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» в сучасних умовах.

3.5. Орієнтовна тематика презентацій

1. Європейський простір вищої освіти.
2. Основні освітні тренди в системі вищої освіти.
  1. Формування системи вищої освіти в провідних країнах світу.
  1. Освіта упродовж життя як один із трендів розвитку сучасної освіти.
  2. Болонський процес як засіб демократизації вищої освіти країн Європи.
  3. Болонська декларація в українській системі освіти.
  4. Система вищої освіти на сучасному етапі.
  5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні.
  6. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності в Білоцерківському НАУ.
  7. Місце Білоцерківського НАУ в системі вищої освіти України.
  8. Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в Білоцерківському НАУ.

9. Організація освітнього процесу в Білоцерківському НАУ
10. Організація навчальної та самостійної роботи здобувачів на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування Білоцерківського НАУ.
11. Наукова бібліотека та електронні ресурси, їх місце в освітньому процесі.
12. Студентське самоврядування в Білоцерківському НАУ
13. Культурно-виховне та спортивне виховання здобувачів вищої освіти Білоцерківського НАУ.
14. Актуальність спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» в умовах сьогодення.
15. Вимоги МОН до фахівця першого рівня вищої освіти (бакалавр) зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».
16. Вибіркові дисципліни як індикатор індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти.
17. Моє бачення здорового способу життя.
18. Я – майбутній фінансист.
19. Моє бачення майбутньої професії фінансиста.
20. Видатні фінансисти: минуле і сьогодення.
21. Книжка за фахом, яку я рекомендую прочитати.
22. Фільм, що надихнув мене до навчання за обраною спеціальністю.
23. Фінансова грамотність та її значення для досягнення успіху.
24. Медіаграмотність у соціальних мережах.
25. Виникнення і розвиток фінансів.
26. Суть та роль фінансів у суспільстві.
27. Фінансова система України.
28. Банківська система: суть та місце в фінансово-економічній системі країни.
29. Сучасна банківська система України.
30. Принципи побудови та типи банківських систем.
31. Інфраструктура та структура банківської системи України.
32. Національний банк України та його функції.
33. Економічна природа та сутність страхування.
34. Види страхування та його принципи.
35. Страховий ринок та його складові.
36. Особливості діяльності компаній зі страхування життя.
37. Фондові та валютні біржі: особливості роботи та професійні вимоги до фахівців.
38. Інвестиційні та трастові фонди, брокерські, аудиторські та колекторські контори як сфера працевлаштування.
39. Органи податкової та митної служб як сфера працевлаштування випускників спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».
40. Місце фахівця спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» на ринку праці.
41. Перспективні сфери працевлаштування фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» в сучасних умовах.
42. Вимоги роботодавців до фахівців з фінансів, банківської справи та страхування.

3.6. Орієнтовна тематика есе

1. Система вищої освіти у Київській Русі.
2. Історичні етапи розвитку вищої освіти в Україні.
3. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні у ХХІ столітті.
4. Порівняння та характеристика системи вищої освіти України та однієї з провідних країн світу.
5. Вища освіта й сьогодення: виклики та загрози.
6. Порівняння та характеристика забезпечення якості вищої освіти України та однієї з провідних країн світу.
7. Навчання впродовж життя: сутність та механізми реалізації.
8. Віхи освітньої та наукової діяльності Білоцерківського національного аграрного університету.
9. Становлення та розвиток фінансової освіти в Білоцерківському НАУ.
10. Сутність та основні критерії академічної доброчесності.
11. Державний моніторинг освітньої діяльності.
12. Студентоцентрована система навчання: переваги та недоліки.
13. Науково-дослідна робота здобувача вищої освіти як основа формування професійних навичок.
14. Організація самостійної роботи здобувача вищої освіти.
15. Сфери позанавчальної діяльності здобувача вищої освіти.
16. Джерела отримання інформації для навчального процесу та наукової діяльності.
17. Аспекти розвитку фінансового підприємництва.
18. Роль фінансів у розвитку об'єднаних територіальних громад.
19. Місце фінансів у діяльності органів державної та місцевої влади.
20. Чому я обрав (ла) спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»?
21. Що таке фінансова грамотність і навіщо вона потрібна?
22. Важливість фінансової грамотності: вітчизняний та міжнародний досвід.
23. Фінансова грамотність та її значення для досягнення успіху.
24. Що таке медіаграмотність і чому вона важлива саме для мене?
25. Медіаграмотність сучасного фінансиста.
26. Медіаграмотність у соціальних мережах.
27. Медіаграмотність: вітчизняний та міжнародний досвід.
28. Ділова етика фінансиста.
29. Напрями розвитку банківської діяльності в Україні.
30. Формування і розвиток страхового ринку в Україні.
31. Місце фахівців фінансової сфери на регіональному, вітчизняному та зарубіжному ринках праці.
32. Сучасні тенденції ринку працевлаштування фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».
33. Сфери працевлаштування та фахові професії випускника спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

Вимоги до виконання та оформлення індивідуальних завдань

1. Обсяг роботи – 15-20 сторінок тексту комп'ютерного набору (шрифт – Times New Roman, кегль – 14, інтервал – 1,5).
2. Наявність у роботі таких структурних елементів: титульна сторінка; зміст; вступ (1-2 с.); основна частина: теоретична (5-6 с.) та практична (6-7 с.); висновки (1-2 с.); список використаних джерел (не менше 5-ти).
3. При написанні роботи повинні використовуватися сучасні вітчизняні та іноземні наукові доробки з досліджуваної проблеми з обов'язковим посиланням на першоджерела в тексті роботи.
4. Практична частина передбачає збір, обробку та аналіз статистичних даних Державної служби статистики України, Антимонопольного комітету України та інших офіційних вітчизняних та іноземних джерел з обов'язковим посиланням на них.
5. У висновках необхідно критично осмислити отримані в результаті проведеного дослідження результати і на їх основі обґрунтувати власні висновки та пропозиції щодо вирішення конкретної господарської проблеми.

Вимоги до виконання та оформлення презентацій

1. Презентація повинна бути виконана в графічному редакторі MS Power Point. Оптимальний розмір презентації – 15-20 слайдів.
2. Слайди презентації повинні бути наочним відображенням основних результатів дослідження, проведеного у письмовій роботі. Кожен слайд повинен мати свій заголовок та відображати одну ідею. Усі слайди повинні бути витримані в одному стилі.
3. Текст на слайдах повинен бути чітко структурованим, інформативним та лаконічним.
4. Для більш наочної подачі інформації доцільно використовувати таблиці, діаграми, схеми та рисунки.
5. Презентація повинна містити наступні структурні елементи: титульний аркуш із зазначенням теми презентації та відомостей про доповідача; зміст доповіді; основні пункти презентації; список використаних джерел (до 5-ти основних); завершальний слайд.
6. Супроводжуюча доповідь не повинна дублювати текст, відображений на слайдах. Регламент доповіді – до 15 хв. Представлена у доповіді та в презентації інформація повинна бути актуальною, достовірною та не містити фактичних помилок.

Вимоги до написання та оформлення есе

Написання есе дає можливість здобувачу вищої освіти навчитися самостійно вести пошук та опрацювання інформаційних джерел, систематизувати й узагальнювати матеріали, виявляти проблеми, дискусійні питання, проводити аналіз, вносити пропозиції, робити висновки. Представлення есе на дозволяє здобувачу сформувати навички виступу перед

аудиторією, аргументування та відстоювання власної точки зору, вміння відповідати на питання.

Етапи підготовки есе:

1. Здобувач самостійно обирає тему есе з визначеної проблематики, а також може запропонувати свою тему. Вибір теми есе, а також термінів його представлення, узгоджується з викладачем.
2. Первинне дослідження інформаційних джерел.
3. Самостійне розроблення плану написання есе.
4. Отримання консультаційної допомоги викладача.
5. Безпосередня робота над написанням есе.
6. Представлення есе в групі.

Вимоги щодо оформлення есе:

1. Текст есе має бути набраний на комп'ютері (шрифт 14, інтервал – 1,5, поля – по 2 см (з правої сторони – 1 см)). Загальний обсяг – не більше 10 сторінок. Текст роботи слід розміщувати на одній сторінці стандартного аркуша А4.

2. Літературні джерела здобувач підбирає самостійно. Роботу з літературою потрібно починати зі складання повного списку книг, статей, нормативних документів із обов'язковим посиленням на джерело. Для підготовки есе рекомендується використовувати каталог періодичних видань, довідників і нормативних матеріалів, електронні інтернет-ресурси. Найбільша кількість публікацій з фінансових питань міститься у журналах «Фінанси України», «Економіка України», збірниках наукових праць, а також у газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр», «Бізнес», «Галицькі контракти» та ін., на офіційних порталах періодичних наукових видань. Законодавчі акти публікуються у «Відомостях Верховної Ради України», «Офіційному віснику України», «Голосі України» та інших періодичних виданнях, на офіційному порталі «Законодавство України» тощо. Аналітичний матеріал щодо акумуляції сум податків і платежів до бюджетів різних рівнів висвітлюється на офіційних сайтах Міністерства освіти і науки України, Державної фіскальної служби України, Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби України, офіційному сайті Білоцерківського НАУ.

3. Зміст есе потрібно викладати стисло, лаконічно, не припускаючи повторень та непотрібних відступів від теми. У кінці оформляють список використаної літератури.

4. Презентація есе може проходити на занятті, де розглядається дана тема. Доповідь не повинна перевищувати 7 – 10 хвилин.

5. Контроль якості підготовки здобувачем есе відбувається під час його представлення й обговорення в аудиторії на занятті, а також під час індивідуальних занять з викладачем.

4. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Питання для модульного контролю 1

1. Мета, цілі, функції, члени Європейського простору вищої освіти.
2. Основні принципи реформування Європейського простору вищої освіти.
3. Тенденції у структурі світової вищої освіти.
4. Освіта упродовж життя як один із трендів розвитку сучасної освіти.
5. Семантичне поле поняття «освіта упродовж життя».
6. Історія розвитку концепції неперервної освіти.
7. Характеристика концепції освіти упродовж життя.
8. Болонський процес як засіб демократизації вищої освіти країн Європи.
9. Причини і передумови Болонського процесу.
10. Етапи становлення та розвитку Болонського процесу.
11. Гармонізація архітектури системи європейської вищої освіти в основних документах Болонського процесу.
12. Система вищої освіти України. Етапи становлення та розвитку вищої освіти в Україні.
13. Система вищої освіти на сучасному етапі: управління, напрями модернізації, система забезпечення якості, інтеграція у міжнародний простір.
14. Автономія закладів вищої освіти.
15. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність у закладах вищої освіти України.
16. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави.
17. Особливості впровадження Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) в Україні та базові умови її використання: шкала оцінювання, види та форми контролю.
18. Концептуальні засади модернізації вищої освіти України.
19. Європейська політика та європейські моделі забезпечення якості вищої освіти.
20. Європейські стандарти і рекомендації щодо внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.
21. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні.
22. Досвід провідних країн світу щодо забезпечення якості вищої освіти.
23. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: мета, завдання, принципи діяльності.
24. Студентоцентризований підхід в системі вищої освіти: переваги та недоліки.
25. Академічна доброчесність.

26. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності в Білоцерківському НАУ.
27. Види та типи закладів вищої освіти в Україні, їх основні завдання.
28. Місце Білоцерківського НАУ в системі вищої освіти України як осередку підготовки кадрів.
29. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти.
30. Методики підготовки кваліфікованих фахівців.
31. Структура освітньої діяльності в Україні: рівні, ступені, кваліфікаційні складові.
32. Характеристика різних рівнів і ступенів підготовки фахівців.
33. Атестація здобувачів вищої освіти.
34. Сутність освітнього процесу та особливості його перебігу в Білоцерківському НАУ.
35. Організація та учасники навчального процесу в Білоцерківському НАУ.
36. Індивідуалізація навчального процесу.
37. Форми та методи навчання й організації освітнього процесу в Білоцерківському НАУ.
38. Необхідність практичної підготовки здобувачів вищої освіти.
39. Форми та види освітньої діяльності кафедри фінансів, банківської справи та страхування Білоцерківського НАУ та їх характеристика.
40. Навчальні плани спеціальності: дисципліни, послідовність вивчення та обсяг відведених годин.
41. Організація навчальної та самостійної роботи студентів на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування Білоцерківського НАУ.
42. Організація науково-дослідної роботи студентів на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування Білоцерківського НАУ та її місце у професійній підготовці фахівців.
43. Наукова бібліотека університету, електронні ресурси, їх місце в освітньому процесі.
44. Права та обов'язки студента Білоцерківського НАУ.
45. Студентське самоврядування в Білоцерківському НАУ.
46. Організаційна структура, мета, завдання та напрями діяльності органів студентського самоврядування.
47. Позанавчальна діяльність здобувачів вищої освіти.
48. Культурно-виховне та спортивне виховання здобувачів вищої освіти Білоцерківського НАУ.
49. Основні принципи забезпечення здорового способу життя.

Питання для модульного контролю 2

1. Характеристика освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування».
2. Вимоги МОН до фахівця першого рівня вищої освіти (бакалавр) зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».
3. Вибіркові дисципліни як індикатор індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти.
4. Здійснення студентами вибору навчальних дисциплін та організація їх вивчення.
5. Кваліфікаційні характеристики випускників спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».
6. Вимоги роботодавців до фахівців з фінансів, банківської справи та страхування.
7. Права й обов'язки працівників сфери фінансів, банківської справи та страхування. Сфери працевлаштування та професійна етика.
8. Перспективні сфери працевлаштування фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» в сучасних умовах.
9. Фінансова грамотність та її значення для досягнення успіху.
10. Медіаграмотність сучасного фінансиста.
11. Поняття підприємства як організаційно відокремленої та економічно самостійної ланки виробничої сфери.
12. Організаційно-правові форми підприємства, їх класифікація.
13. Типи та види організаційних структур підприємства.
14. Підприємництво як особливий вид діяльності та самозайнятості.
15. Фінансове підприємництво як вид підприємницької діяльності.
16. Сутність, необхідність і функції фінансів.
17. Значення та роль фінансів у суспільстві.
18. Рівні та органи державної влади та органів місцевого самоврядування. Профільні міністерства, відомства, служби.
19. Фінансова складова діяльності державних органів влади.
20. Фінансові підрозділи органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
21. Вимоги до працівників фінансових структур державного та місцевого рівня.
22. Сутність банківської діяльності. Витоки виникнення.
23. Становлення банківської системи України. Напрями розвитку банківської діяльності в Україні.
24. Банківська система: суть та місце в фінансово-економічній системі країни.
25. Види банківських установ, основи їх діяльності.
26. Небанківські фінансово-кредитні установи.
27. Вимоги до працівників банківських установ і небанківських фінансово-кредитних інститутів.
28. Сутність, принципи, роль та функції страхування.

29. Страхування як перспективна сфера фінансової діяльності.
30. Напрями та перспективи розвитку страхового сектору України.
31. Види страхування та його принципи.
32. Страховий ринок та його складові.
33. Види та типи страхових організацій.
34. Органи загальнообов'язкового державного страхування та недержавні страхові фонди.
35. Вимоги до фахівців страхової сфери.
36. Фондові та валютні біржі: особливості роботи та професійні вимоги до фахівців.
37. Інвестиційні та трастові фонди, брокерські, аудиторські та колекторські контори. Професійні вимоги до фахівців.
38. Органи податкової та митної служб. Професійні вимоги до фахівців.

5. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Мета, цілі, функції, члени Європейського простору вищої освіти.
2. Основні принципи реформування Європейського простору вищої освіти.
3. Тенденції у структурі світової вищої освіти.
4. Освіта упродовж життя як один із трендів розвитку сучасної освіти.
5. Семантичне поле поняття «освіта упродовж життя».
6. Історія розвитку концепції неперервної освіти.
7. Характеристика концепції освіти упродовж життя.
8. Болонський процес як засіб демократизації вищої освіти країн Європи.
9. Причини і передумови Болонського процесу.
10. Етапи становлення та розвитку Болонського процесу.
11. Гармонізація архітектури системи європейської вищої освіти в основних документах Болонського процесу.
12. Система вищої освіти України. Етапи становлення та розвитку вищої освіти в Україні.
13. Система вищої освіти на сучасному етапі: управління, напрями модернізації, система забезпечення якості, інтеграція у міжнародний простір.
14. Автономія закладів вищої освіти.
15. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність у закладах вищої освіти України.
16. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави.
17. Особливості впровадження Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) в Україні та базові умови її використання: шкала оцінювання, види та форми контролю.
18. Концептуальні засади модернізації вищої освіти України.
19. Європейська політика та європейські моделі забезпечення якості вищої освіти.
20. Європейські стандарти і рекомендації щодо внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.
21. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні.
22. Досвід провідних країн світу щодо забезпечення якості вищої освіти.
23. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: мета, завдання, принципи діяльності.
24. Студентоцентризований підхід в системі вищої освіти: переваги та недоліки.
25. Академічна доброчесність.
26. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності в Білоцерківському НАУ.
27. Види та типи закладів вищої освіти в Україні, їх основні завдання.
28. Місце Білоцерківського НАУ в системі вищої освіти України як осередку підготовки кадрів.
29. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти.

- 30.Методики підготовки кваліфікованих фахівців.
- 31.Структура освітньої діяльності в Україні: рівні, ступені, кваліфікаційні складові.
- 32.Характеристика різних рівнів і ступенів підготовки фахівців.
- 33.Атестація здобувачів вищої освіти.
- 34.Сутність освітнього процесу та особливості його перебігу в Білоцерківському НАУ.
- 35.Організація та учасники навчального процесу в Білоцерківському НАУ.
- 36.Індивідуалізація навчального процесу.
- 37.Форми та методи навчання й організації освітнього процесу в Білоцерківському НАУ.
- 38.Необхідність практичної підготовки здобувачів вищої освіти.
- 39.Форми та види освітньої діяльності кафедри фінансів, банківської справи та страхування Білоцерківського НАУ та їх характеристика.
- 40.Навчальні плани спеціальності: дисципліни, послідовність вивчення та обсяг відведених годин.
- 41.Організація навчальної та самостійної роботи студентів на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування Білоцерківського НАУ.
- 42.Організація науково-дослідної роботи студентів на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування Білоцерківського НАУ та її місце у професійній підготовці фахівців.
- 43.Наукова бібліотека університету, електронні ресурси, їх місце в освітньому процесі.
- 44.Права та обов'язки студента Білоцерківського НАУ.
- 45.Студентське самоврядування в Білоцерківському НАУ.
- 46.Організаційна структура, мета, завдання та напрями діяльності органів студентського самоврядування.
- 47.Позанавчальна діяльність здобувачів вищої освіти.
- 48.Культурно-виховне та спортивне виховання здобувачів вищої освіти Білоцерківського НАУ.
- 49.Основні принципи забезпечення здорового способу життя.
- 50.Характеристика освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування».
- 51.Вимоги МОН до фахівця першого рівня вищої освіти (бакалавр) зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».
- 52.Вибіркові дисципліни як індикатор індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти.
- 53.Здійснення студентами вибору навчальних дисциплін та організація їх вивчення.
- 54.Кваліфікаційні характеристики випускників спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».
- 55.Вимоги роботодавців до фахівців з фінансів, банківської справи та страхування.
- 56.Права й обов'язки працівників сфери фінансів, банківської справи та страхування. Сфери працевлаштування та професійна етика.

57. Перспективні сфери працевлаштування фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» в сучасних умовах.
58. Фінансова грамотність та її значення для досягнення успіху.
59. Медіаграмотність сучасного фінансиста.
60. Поняття підприємства як організаційно відокремленої та економічно самостійної ланки виробничої сфери.
61. Організаційно-правові форми підприємства, їх класифікація.
62. Типи та види організаційних структур підприємства.
63. Підприємництво як особливий вид діяльності та самозайнятості.
64. Фінансове підприємництво як вид підприємницької діяльності.
65. Сутність, необхідність і функції фінансів.
66. Значення та роль фінансів у суспільстві.
67. Рівні та органи державної влади та органів місцевого самоврядування. Профільні міністерства, відомства, служби.
68. Фінансова складова діяльності державних органів влади.
69. Фінансові підрозділи органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
70. Вимоги до працівників фінансових структур державного та місцевого рівня.
71. Сутність банківської діяльності. Витоки виникнення.
72. Становлення банківської системи України. Напрями розвитку банківської діяльності в Україні.
73. Банківська система: суть та місце в фінансово-економічній системі країни.
74. Види банківських установ, основи їх діяльності.
75. Небанківські фінансово-кредитні установи.
76. Вимоги до працівників банківських установ і небанківських фінансово-кредитних інститутів.
77. Сутність, принципи, роль та функції страхування.
78. Страхування як перспективна сфера фінансової діяльності.
79. Напрями та перспективи розвитку страхового сектору України.
80. Види страхування та його принципи.
81. Страховий ринок та його складові.
82. Види та типи страхових організацій.
83. Органи загальнообов'язкового державного страхування та недержавні страхові фонди.
84. Вимоги до фахівців страхової сфери.
85. Фондові та валютні біржі: особливості роботи та професійні вимоги до фахівців.
86. Інвестиційні та трастові фонди, брокерські, аудиторські та колекторські контори. Професійні вимоги до фахівців.
87. Органи податкової та митної служб. Професійні вимоги до фахівців.

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ПОРЯДОК РОЗРАХУНКУ БАЛІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

Поточний контроль з предмету «Вступ до спеціальності» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні та модульні контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням індивідуальних завдань здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі тестування за допомогою навчальної платформи Moodle.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкову присутність студентів. Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

Засоби оцінювання результатів навчання

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента під час дискусій, опрацюванні питань, що виносяться на самостійне опрацювання, виконані індивідуальні завдання, командні проекти, зроблені доповіді, презентації.

Під час підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

Контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75% завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60% завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60% завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60-100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1-59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	30	-	10	40	20	100

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Законодавча та нормативно-правова база

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (Редакція станом на 25.09.2020) [Електронний ресурс] – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій / Пост. Каб. Мін. України від 23 лист. 2011 р. № 1341. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
3. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII (Редакція станом на 14.10.2020) – [Електронний ресурс] – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
4. Постанова КМУ «Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» від 15.04.2015 р. № 244. – [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/244-2015-%D0%BF#Text>
5. Наказ МОН України «Стандарт вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» № 729 від 24.05.2019 р. – [Електронний ресурс] – URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/05/2019-11-05-072-finansi-bankivska-sprava-ta-strakhuvannya-bakalavr.pdf>

Основна література

1. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / за ред. В.Г. Кременя. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с.
2. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес: Навчально-методичний посібник / Т. М. Димань, О. А. Боньковський, А. Г. Вовкогон. – БНАУ, 2017. Одеса.: НУ «ОМА», 2017. 106 с.
3. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача /пер. з англ.; за ред. д-ра техн. наук, проф. Ю.М. Рашкевича та д-ра пед. наук, доц. Ж.В. Таланової. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 106 с.
4. Вступ до фаху: навчальний посібник / за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 256 с.
5. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування»: навчальний посібник / Л.О. Шкварчук. Львів : Простір-М, 2019. 230 с.
6. Фінанси: підруч. / за наук. ред. П.І. Юхименка, С.В. Бойко. К.: Центр учбової літератури, 2018. 416 с.
7. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; К., 2019. 272 с.
8. Банківська система : навчальний посібник / за ред. Мазур І.М. Дніпро: Пороги, 2017. 444 с.
9. Стечишин Т.Б. Банківська справа: навчальний посібник / Т.Б. Стечишин, О.Л. Малахова. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 404 с.

10. Журавка О.С. Страхування: навчальний посібник / О.С. Журавка, А.Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с.

Додаткова література

1. Лопушняк Г.С., Рибчанська Х.В. Вища освіта України: державне регулювання та перспективи розвитку: монографія. Львів: Ліга Прес», 2018. 283 с.
2. Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід: монографія. Ніжин: ПП Лисенко, 2019. 408 с.
3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. К.: Ленвіт, 2006. 35 с.
4. Гуманізація вищої освіти як засіб забезпечення її якості в Україні: методичні рекомендації / За ред. В. Лугового, Ж. Таланової. К.: ІВО НАПН України, 2016. 117 с.
5. Рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості [Електронний ресурс] – URL: <https://naqa.gov.ua/2019/>
6. Проект «Сприяння академічній доброчесності в Україні» (SAIUP). – URL: <https://saiup.org.ua/pro-proekt/>
7. Бусол О. Академічний плагіат: проблеми та способи законодавчого захисту авторського права. – URL: http://www.nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1994:akademichnijplagiat&catid=8&Itemid=350
8. Формування здорового способу життя молоді. Навчально-методичні рекомендації / Авт. колект. Т. Андріученко, О. Вакуленко, В. Волков, Н. Дзюба, В. Коляда, Н. Комарова, І. Пеша, Н. Тілікіна (кер. авт. колект. Т. Андріученко). 2-ге вид. К.: Бланк-Прес, 2019. 120 с.
9. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./ І.В. Артьомов, І.П. Студеняк, Й.Й. Головач, А.В. Гусь. Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. 360 с.
10. Валінкевич Н.В. Основи підприємництва: Підручник / під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с.
11. Волохова І.С., Шикіна Н.А., Волкова О.Г. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / за заг. ред. Волохової І.С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
12. Романенко О.Р. Фінанси: підручник для ВНЗ. К.: Центр учбової літератури, 2016. 310 с.
13. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.
14. Бігар Н.М. Діяльність банківських та небанківських фінансових установ в Україні / Н.М. Бігар // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка, 2019. С. 141–145.
15. Гончаренко О. Класифікація небанківських фінансових установ як інструмент реалізації стратегії розвитку фінансового сектору економіки

України / О. Гончаренко // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. 2017. Вип. 44(1). С. 15–25.

16. Пурій Г.М. Страховий ринок України: сучасний стан та проблеми розвитку. Ефективна економіка. 2018. № 10. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6609>

Інформаційні ресурси

1. Європейський простір вищої освіти. [Електронний ресурс] – URL: <http://www.ehea.info>
2. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти в Україні. [Електронний ресурс] – URL: <https://naqa.gov.ua>
3. Білоцерківський національний аграрний університет. Електронний ресурс] – URL: <https://btsau.edu.ua>
4. Інституційний Репозитарій Білоцерківського НАУ. [Електронний ресурс] – URL: www.rep.btsau.edu.ua
5. Навчальна онлайн платформа БНАУ Moodle. [Електронний ресурс] – URL: www.teach.btsau.net.ua.

ДОДАТКИ

Додаток А
Зразок оформлення титульного аркуша ІНДЗ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ
з дисципліни «Вступ до спеціальності»

на тему: _____

Виконав: студент(ка) __ групи __ курсу

_____
(прізвище ім'я по батькові)

Науковий керівник:

_____
(прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання)

Біла Церква
2020

Додаток Б
**Приклади оформлення бібліографічного опису
у списку використаних джерел**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
<i>Книги:</i> Один автор	Романенко О.Р. Фінанси: підручник для ВНЗ. К.: Центр учбової літератури, 2016. 310 с.
Два автори	Стечишин Т.Б., Малахова О.Л. Банківська справа: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 404 с.
Три автори	Журавка О.С., Бухтіарова А.Г., Пахненко О.М. Страхування: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
Чотири і більше авторів	Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / Волохова І.С. та ін. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
Автор(и) та редактор(и) / упорядники	Вступ до фаху: навчальний посібник / за заг. ред. Н.С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 256 с.
Без автора	Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; К., 2019. 272 с.
Багатотомні видання	Економічна енциклопедія / Редкол.: С. В. Мочерний та ін. К.: Академія, 2002. Т.3. 952 с.
Автореферати дисертацій	Ігнатюк А.І. Розвиток галузевих ринків в умовах глобалізації: автореф. дис. ... д-ра. екон. наук : 08.00.01. К. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2010. 40 с.
Матеріали конференцій	Зубченко В.В. Ризики сільського господарства та їх вплив на фінансові аспекти функціонування галузі. <i>Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи</i> : матер. VII Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., м. Дніпро, 27–28 жовтня 2016 р. Т. 2. Дніпропетровськ: Видавничо-поліграфічний центр «Гарант СВ», 2016. С. 35–36.
Словники	Бизнес: Оксфордский толковый словарь: англо-русский: свыше 4000 понятий / общ. ред. И. М. Осадчая. М.: Прогресс-Академия, 1995. 752 с.
Законодавчі та нормативні документи	Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. Дата оновлення: 25.09.2020. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 .
Частина періодичного видання	Юхименко П.І., Батажок С.Г., Приходько Т.В., Зубченко В.В. Інституціональне забезпечення нарощування інвестиційного потенціалу об'єднаних громад сільських територій. <i>Економіка та управління АПК</i> . № 1 (155) 2020. С. 149–156.
Електронні ресурси	Юхименко П.І., Задорожна Р.П., Зубченко В.В. Кластеризація туристичної галузі як активатор економічного потенціалу Київського регіону. <i>Регіональна економіка та управління</i> . №4 (26), ч. II, 2019 р. С. 161–169. URL: http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/3856

Навчальне видання

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

**Методичні рекомендації
для виконання самостійної та індивідуальної роботи
здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»**

*галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»*

Зубченко Вікторія Володимирівна

Формат 60x84 1/16. Ум. др. арк. 7.25

Віддруковано ТОВ «Білоцерківдрук», 09117, м. Біла Церква,
бульв. Олександрійський 22, тел. (04563) 5-16-18.